

**Statens jordbruksverks föreskrifter om ändring i
Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2006:18)
om statsbidrag m.m. för funktionstest av
lantbrukssprutor, samt införande av allmänna råd;**

SJVFS 2006:65

Saknr R 62

Utkom från trycket
den 20 juli 2006
Omtryck

beslutade den 18 juli 2006

Statens jordbruksverk föreskriver, med stöd av 7 § förordningen (1987:1179) om statsbidrag för funktionstest av lantbrukssprutor och beslutar allmänna råd, i fråga om verkets föreskrifter (SJVFS 2006:18) om statsbidrag m.m. för funktionstest av lantbrukssprutor,

dels att 4 och 5 §§ och de särskilda ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna för dessa paragrafer ska upphävas,

dels att nuvarande bilaga ska betecknas bilaga 2,

dels att rubriken till föreskrifterna, 2, 3, 7, 9, 10, 12 och 13 §§ samt bilaga 2 ska ha följande lydelse, samt

dels att det i föreskrifterna ska införas en ny paragraf, 10 a, en ny bilaga samt allmänna råd till 2, 9 och 10 a §§ och bilaga 1 av följande lydelse.

Författningen kommer därför att ha följande lydelse från och med den dag då denna författning träder i kraft.

Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om statsbidrag m.m. för funktionstest av lantbrukssprutor (SJVFS 2006:65)

Allmänt

1 § Dessa föreskrifter avser statsbidrag för och genomförande av funktionstest av lantbrukssprutor och fläktsprutor.

Stöd i form av statsbidrag

2 § Bidrag för köp av testutrustning lämnas med högst 165 000 kronor per utrustning.

Som villkor för bidraget gäller att utrustningen under två år från dagen för beslutet om bidrag inte får överlåtas till ny ägare, om detta medför att syftet med bidraget inte uppfylls eller att bidragsmottagaren eller annan part får en otillbörlig förmån. (SJVFS 2006:65)

Allmänna råd till 2 §

En del mätutrustningar och metoder för funktionstest av lantbrukssprutor kan vara användbara vid funktionstest av andra sprutor än de som berörs av denna föreskrift. Funktionstestare får använda utrustning finansierad enligt denna föreskrift för att,

SJVFS 2006:65

utanför den verksamhet som styrs av denna föreskrift, testa exempelvis tågburna sprutor för bekämpningsarbete på banvallar. (SJVFS 2006:65)

3 § För utfört funktionstest lämnas bidrag för testkostnaden till innehavaren av sprutan med högst 1 000 kronor per spruta. (SJVFS 2006:65)

4 § *har upphävts genom (SJVFS 2006:65)*

5 § *har upphävts genom (SJVFS 2006:65)*

6 § För samma spruta kan bidrag för testkostnaden lämnas högst en gång per kalenderår.

Genomförande av test

7 § Funktionstest ska genomföras enligt bilaga 1. Till och med den 31 december 2007 får dock funktionstest även genomföras enligt bilaga 2. (SJVFS 2006:65)

8 § Testresultatet ska redovisas i formulär för testprotokoll som Jordbruksverket fastställer.

9 § Lantbruks- eller fläktspruta som genomgått funktionstest utan anmärkning får ett kontrollmärke som anger att sprutan är testad utan anmärkning. Kontrollmärkets utformning fastställs av Jordbruksverket. Kontrollmärket ska dateras och skrivas under av testutföraren. Kontrollmärket ska appliceras på sprutan direkt efter testet på platsen för testet. (SJVFS 2006:65)

Allmänna råd till 9 §

Ett godkänt funktionstest visar endast att kraven på sprutan var uppfyllda vid funktionstestetillfället. Det finns ingen giltighetstid för funktionstest, men Jordbruksverket rekommenderar att man funktionstestar sprutan minst vartannat år. Sprutor som används mycket bör funktionstestas varje år. Sprutor med bom bör testas årligen om de används till mer än 25 ha per meter bom och år. Om sprutan har demonterats eller byggts om bör den testas på nytt. (SJVFS 2006:65)

Ansökan om bidrag och utbetalning

10 § Ansökan om bidrag för köp av testutrustning ska lämnas till Jordbruksverket före köpet. Till ansökan ska bifogas offert på den utrustning som ansökan avser. Bidraget betalas ut efter ansökan om utbetalning.

Ansökan om utbetalning ska ha kommit in till Jordbruksverket senast det datum som anges i beslutet om stöd. Till ansökan ska bifogas kopia av faktura och kvitto eller liknande. (SJVFS 2006:65)

10 a § Ansökan om bidrag för utfört test ska lämnas till Jordbruksverket tillsammans med kopia av testprotokoll och kopia av kvitto eller faktura. (SJVFS 2006:65)

Allmänna råd till 10 a §

Funktionstestaren bör tillhandahålla ansökningsblankett för detta stöd till sprutinnehavaren. (SJVFS 2006:65)

11 § Bidrag beviljas endast för faktiska kostnader.

12 § Av förordningen (1987:1179) om statsbidrag för funktionstest av lantbrukssprutor framgår att bidrag betalas ut i mån av tillgång på medel. (SJVFS 2006:65)

Utbildning och godkännande av testutförare

13 § Testutförare av bidragsberättigat funktionstest av lantbruks- och fläktsprutor ska med godkänt resultat ha genomgått av Jordbruksverket föreskriven utbildning eller likvärdig utbildning i annat EU- eller EES-land. Testutförare som uppfyller ovanstående villkor ska ha intyg av Jordbruksverket om godkännande som testutförare. Intyget är giltigt det år kursen genomförs samt ytterligare fem år. (SJVFS 2006:65)

Undantag

14 § Om det finns särskilda skäl kan Jordbruksverket ge undantag från bestämmelserna i dessa föreskrifter.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Denna författning¹ träder i kraft den 1 april 2006 då Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 1991:78) om statsbidrag till företag som utför funktionstest av lantbrukssprutor och Lantbruksstyrelsens allmänna råd (1988:1) om statsbidrag till företag som utför funktionstest av lantbrukssprutor ska upphöra att gälla.²
(SJVFS 2006:65)

Denna författning³ träder i kraft den 17 augusti 2006.

CHRISTINA HUHTASAARI

Johan Wahlander
(Växtskyddsenheten)

¹SJVFS 2006:18

²Ändringen innebär att andra stycket upphävs.

³SJVFS 2006:65

BILAGA 1

KRAV PÅ FUNKTIONSTEST AV LANTBRUKSSPRUTOR OCH FLÄKTSPRUTOR VID TEST ENLIGT STANDARD SS-EN 13790⁴

1. Allmänt

Funktionstest av lantbrukssprutor med bom ska ske enligt standarden SS-EN 13790 del 1, utgåva 1, fastställd den 13 juni 2003. Funktionstest av fläktsprutor ska ske enligt standarden SS-EN 13790 del 2, utgåva 1, fastställd den 13 juni 2003. Enligt introduktionen till dessa standarder behövs ytterligare specifikationer utöver standarden för hur funktionstest ska ske. Detta uppfylls genom förordningen (1987:1179) och denna föreskrift med bilaga 1 och allmänna råd.

2. Platsen för funktionstestet

Platsen där funktionstestet ska genomföras ska väljas med omsorg. De krav som ställs på platsen där en spruta fylls på och görs ren ska man också ställa på platsen för funktionstest. Funktionstestet ska antingen ske på biologiskt aktiv mark, såsom åkermark, eller en gräsvall, eller på en platta eller bassäng med uppsamling från vilken den använda vätskan kan tas om hand.

Enligt standarden ska åtgärder vidtas för att förhindra att resultaten av mätningarna påverkas av väderförhållanden. För vissa mätningar krävs att underlaget är plant för att standardens krav på att avståndet mellan munstycke och testutrustning ska vara jämnt över hela bredden.

3. Krav på funktionstestutrustningen

Den utrustning som används vid funktionstest ska klara av de belastningar, kapacitetskrav och noggrannheter som krävs för att testa enligt standard SS-EN 13790 och denna bilaga.

4. Genomförande av funktionstest

Utöver test enligt standarden SS-EN 13790 ska ett funktionstest innehålla kalibrering av sprutans dosering och ett informationsmoment.

Kalibrering av sprutans dosering

Sprutans dosering ska kalibreras så att exempel på vätskemängd per hektar för olika besprutningssituationer kan presenteras.

Information

⁴ kan beställas från SIS förlag AB. www.sis.se

Funktionstestet har ett stort värde som informationstillfälle för sprut innehavaren. För att göra informationstillfället så pedagogiskt som möjligt för sprut innehavaren ska standarden SS-EN 13790 utföras enligt nedanstående.

Tank för sprutvätska

Sprutans tank ska när funktionstestet inleds vara fylld med vatten för att visa på att inget läckage finns.

Spridningsbild

Funktionstestare som använder sig av metod 4.10.2 i SS-EN 13790 del 1, till bom sprutor ska kunna erbjuda de kunder som så önskar att också se spridningsbilden. För detta ändamål räcker den metod som beskrivs nedan.

Vätskefördelningen mäts med rätt inställda munstycken på det avstånd mellan uppsamling och munstycken som anvisas att munstyckena ska ha över sprutmålet.

Uppsamling av utsprutad vätska ska göras så att eventuella variationer i fördelningen tydligt kan avläsas och demonstreras för innehavaren av sprutan. När uppsamlingskanaler med mätglas används kan testutföraren och innehavaren av sprutan konstatera om vätskefördelningen är godtagbar genom okulär besiktning av vätskenivåerna i mätglaset.

Mätning av pumpens kapacitet

Vid mätning av pumpens kapacitet ska kontroll av om pumpen suger luft kunna ske i ett genomskinligt rör i anslutning till flödesmätaren.

Informationsmaterial

I samband med testen ska innehavaren av sprutan kostnadsfritt få tillgång till den skriftliga information som Jordbruksverket försett testutföraren med. Detta kan t.ex. vara information om utrustningens funktion, kalibrering eller skötsel. Informationen ska överlämnas tillsammans med testprotokollet och eventuellt kontrollmärke.

Allmänna råd till bilaga 1

Inför funktionstest

Innan funktionstestet sker bör sprut innehavaren informeras om att han/hon eller sprutföraren bör närvara vid funktionstestet samt om att sprutan innan testet ska:

- vara väl rengjord,
- vara utrustad med instruktionsbok om sådan finns,
- ha kraftöverföringsaxeln skyddad. Skydden på axel, traktor och spruta ska vara hela och alla delar ska sitta på plats, även fixeringskedjan som förhindrar att skyddet snurrar runt,

vara kopplad till traktorn och nödvändig kringutrustning såsom sprutdator, manometer och ventilpaket ska vara monterad så att sprutan är redo att användas,

ha filter på sug och trycksidan monterat. Även påfyllningssilen i tanken ska finnas på plats,

ha tanken fylld med vatten,

vara grovkontrollerad så att det inte förekommer något läckage från tankgenomgångar, slangar och ramprör samt att droppskydden fungerar,

vara försedd med enhetliga munstycken.

Genomförande av funktionstest

Ett funktionstest bör informera sprut innehavaren om vilket skick sprutan är i. Det bör också framkomma hur man ska åtgärda eventuella brister. Om utrustning behöver repareras eller bytas bör detta om möjligt göras omedelbart, t.ex. av den som testar, så att sprutan uppfyller de ställda kraven när den lämnar testplatsen. Om sprut innehavaren väljer att låta funktionstestaren utföra reparationer eller byten bör dessa inte påbörjas innan funktionstestaren upplyst sprut innehavaren om kostnaden för dem och fått sprut innehavarens godkännande. Efter dessa åtgärder bör sprutan fungera på ett sådant sätt att man kan kalibrera sprutan, dosera bekämpningsmedel rätt och använda sprutan med minimal risk för både miljön och användaren.

I standarden SS-EN 13790 del 2 punkt 4.9.1 anges att varje munstycke ska producera en likformig och homogen sprutdusch. Detta ska för hydrauliska munstycken verifieras med frånslagen fläkt. I de fall där fläkten inte går att stänga av separat bör sprut innehavaren bygga om sprutan för att göra det möjligt. Det går även att uppfylla kravet på andra sätt. Exempelvis genom att demontera fläktremmarna.

Hur kalibrering ska genomföras är ett moment i de obligatoriska utbildningarna för att få använda kemiska bekämpningsmedel. De metoder för kalibrering som visas vid ett funktionstest bör vara i överensstämmelse med de metoder som lärs ut vid dessa utbildningar. Sprut innehavaren/sprutföraren bör efter funktionstestet själv kunna göra en korrekt kalibrering av sprutan. (SJVFS 2006:65)

BILAGA 2

KRAV PÅ FUNKTIONSTEST AV LANTBRUKSSPRUTOR OCH FLÄKTSPRUTOR SOM INTE SKER ENLIGT STANDARD SS-EN 13790.

(SJVFS 2006:65)

Förberedelser före test

Innan sprutan testas ska sprutan och dess delar vara väl rengjorda. Alla preparatrester måste vara borttvättade från tank, armatur (kranar, ventiler), ledningar och spridare. Synbara och andra kända defekter ska vara åtgärdade före provningen. En "grovttest" ska göras för att undvika att sprutor som p.g.a. mycket uppenbara fel inte kan klara kraven testas i onödan.

Genomförande av funktionstest

Alla moment i testen ska redovisas i ett protokoll som upprättas i tre exemplar.

I de moment där en flödesmätare ska användas ska den uppfylla kraven enligt svensk standard SS-ISO 5682-2. Detta innebär att flödesmätaren ska ha en avvikelse på högst 5 % av kontrollmätarens värde. Mätområdet som ska kunna mätas är 50-250 liter/minut då enbart pumpkapacitet mäts, 30-250 liter/minut om även mätområdet 30-50 liter/minut ska utnyttjas.

I de moment där en referensmanometer ska användas så ska den uppfylla kraven svensk standard SS-EN 837-1. Manometerns maximala felvisning får vara högst 1 % av fullt skalutslag. Maximalt skalutslag får vara högst 10 bar.

1. PUMP

Det som avser bommar gäller inte för fläktsprutor.

Pumpens kapacitet ska vara tillräcklig för de bekämpningssituationer som sprutan används i. Flödet ska vara tillräckligt för att leverera vätska till sprutbommen och för fullgod omröring om denna är hydraulisk.

Pumpens flöde ska vid funktionstest inte avvika på ett avgörande sätt från de flödesuppgifter som anges i specifikation för pumpen.

Pumpen ska ge ett jämnt flöde. Eventuell tryckutjämnare och säkerhetsventil ska vara funktionsdugliga.

Pumpen och anslutningar ska vara täta på sug- och trycksidan.

Testmetod

SJVFS 2006:65

Flödet ska mätas vid fritt flöde och vid olika tryck upp till 8-10 bar. Eventuell tryckutjämning, säkerhetsventil liksom pumpens täthet kontrolleras. Möjlighet ska finnas att kontrollera om pumpen suger luft.

Kontroll av om pumpen suger luft kan göras i genomskinligt rör före flödesmätaren eller genom kontroll av om luftbubblor uppstår i tanken ifall hela vätskemängden levereras dit.

2. OMRÖRING

Omröringen ska fungera effektivt för olika förekommande behov. Utrustning för omröring, mekanisk eller hydraulisk ska vara funktionsduglig.

Testmetod

Enligt vad som gäller pumptesten. Flödet ska mätas vid olika tryck. Kontroll av den utrustning som påverkar omröringen.

3. MANOMETER

Manometern ska kunna avläsas enkelt och exakt från förarplatsen.

Skalindelning: Minst 0,2 bar (kp/cm²) i aktuellt tryckområde, oftast 0-5 bar. Maximal felvisning får vara $\pm 0,25$ bar inom det linjära skalområdet eller upp till 10 bar.

Testmetod

Sprutans manometer kan provas monterad på sprutan eller demonterad. Jämförelse ska göras vid stigande tryck 0,5-10 bar och sjunkande tryck 10-0,5 bar.

4. TANK

Tanken och dess förslutningsanordningar ska vara täta. Det ska finnas en funktionsduglig ventilation eller tryckutjämning. Påfyllnadssil under tanklocket ska finnas. Tanklocket ska kunna sluta helt tätt. Om sprutan är försedd med fotsteg och plattform ska dessa vara funktionsdugliga.

Testmetod

Kontroll och inspektion av täthet och utrustning.

5. ARMATUR (Kranar, ventiler, regleringsutrustning o dyl)

All styrutrustning och reglerutrustning t.ex. tryckreglerventil ska fungera på ett för konstruktionen avsett sätt.

Åtkomligheten ska vara så god att sprutförare utan risker kan styra sprutans funktioner effektivt.

Alla ventiler och avstängningar ska kunna sluta tätt.

Testmetod

Kontroll och inspektion under provkörning med olika inställda tryck. Kontroll av täthet (läckage) vid till- och frånslag och reglering av flöde.

6. LEDNINGAR

Ledningar måste vara av rätt material, täta och i god kondition. Inga slangar får hänga ner och störa spridningsbilden.

Testmetod

Kontroll och inspektion av ledningar och anslutningar vid det högsta tryck som pumpen kan ge i ledningarna.

7. FILTRERING

Filter med rätt masktäthet ska finnas på både sugsidan och trycksidan. Masktätheten ska vara anpassad till aktuella munstycken enligt vad dess tillverkare anger. Filter på trycksidan får inte släppa igenom större partiklar än vad som kan passera genom munstycksöppningarna. Tillverkarnas rekommendationer ska följas.

Testmetod

Kontroll och inspektion av filter och filterhållare. Silnätets masktäthet kontrolleras mot munstyckena enligt tillverkarens anvisningar.

8. BOM

Denna punkt gäller inte för fläktsprutor.

Sprutbommen ska vara så stabil i alla riktningar som dess grundkonstruktion medger. Inga stora glapp, försvagningar eller förslitningar får finnas i upphängningsanordningen. Bomhöjden får variera max ± 5 cm inom arbetsbredden vid mätning stillastående på plant underlag.

Befintliga dämpningsanordningar ska vara funktionsdugliga. Bomhöjden ska kunna regleras.

Testmetod

Inspektion och kontroll stationärt. Kontroll av bommen i arbets- och transportläge beträffande raket; höjdinställning, leder, avbärare och hinderavvisning. Spridarna får inte varaktigt vridas eller förskjutas då bommen fälls ihop.

9. VÄTSKEFÖRDELNING

Det som avser bommar gäller inte för fläktsprutor.

Maximal avvikelse i vätskefördelningen utmed bommen får vara ± 15 % av medelvärdet mätt längs hela bommen.

Testmetod

Vätskefördelningen mäts med rätt inställda munstycken på det avstånd mellan uppsamling och munstycken som anvisas att munstyckena ska ha över sprutmålet.

Det medelvärde som avses är det aritmetiska d.v.s. summan av de avlästa värdena dividerat med antalet värden. Hela arbetsbredden behöver inte kontrolleras om för stora avvikelser förekommer utmed någon del av bommen. Åtgärd kan rekommenderas efter "grovtest".

Uppsamling av utsprutad vätska ska göras så att eventuella variationer i fördelningen tydligt kan avläsas och demonstreras för innehavaren av sprutan. När uppsamlingskanaler med mätglas används kan testutföraren och innehavaren av sprutan konstatera om vätskefördelningen är godtagbar genom okulär besiktning av vätskenivåerna i mätglasen.

I svåra gränsfall behöver dock en arbetskrävande avläsning av vätskenivåer och beräkning av procentuell avvikelse från medelvärde göras.

10. EFTERDROPP

Efterdropp av sprutvätska ska inte förekomma. Befintliga droppskydd ska vara funktionsdugliga.

Testmetod

Kontroll av efterdropp vid upprepade av- och påslag av flödet.

11. KALIBRERING AV SPRUTANS DOSERING

Det som avser bommar gäller inte för fläktsprutor.

Sprutans dosering ska kalibreras så att exempel på vätskemängd per ha för olika besprutningssituationer kan presenteras.

Testmetod

Kalibrering kan göras enligt olika metoder t.ex. genom mätning av flöde från flera spridare med elektronisk flödesmätare eller mätglas och beräkning av medelvärde och av hela vätskemängden från sprutan. Man kan också mäta det totala flödet till sprutbommen. Trycket i ledning i sprutbommen ska mätas och jämföras med utslaget på sprutans manometer.

Övrigt

I samband med testen ska innehavaren av sprutan få tillgång till den skriftliga information som Jordbruksverket försett testutföraren med. Detta kan t.ex. vara

information om utrustningens funktion, kalibrering, skötsel m.m. Informationen ska överlämnas tillsammans med testprotokollet och eventuellt kontrollmärke.